

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-1057

29.9.2026

Frende Skadeforsikring AS

Motorvogn

Utforkjøring – markedsverdi – forsømt opplysningsplikt om trimmet bil? – fal. §§ 4-1 og 4-2.

Sikrede krevde erstatning etter en utforkjøring. Foretakets takstmann vurderte bilen som kondemnabel og beregnet markedsverdien til kr 119 000. Sikrede sendte inn klage på verdivurderingen og anførte at bilens markedsverdi var høyere. I forbindelse med klagebehandlingen oppdaget foretaket en tidligere salgsannonse for bilen, hvor det fremgikk at bilen var trimmet. I samtale med utreder bekreftet sikrede at han hadde lest salgsannonsen og at selger sa til ham at bilen var tunet. Foretaket vurderte på denne bakgrunn at det forelå brudd på opplysningsplikten og avkortet erstatningen med 70 %, jf. fal. § 4-1, jf. § 4-2. Sikrede avviste at foretaket kunne avkorte erstatningen og anførte at han hadde handlet i god tro. Han var ikke klar over at han måtte informere foretaket om at bilen var trimmet. Subsidiært anførte sikrede at foretakets avkortningsgrad var for høy, da det ikke forelå årsakssammenheng mellom trimmingen og utforkjøringen. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at bilens markedsverdi var høyere enn kr 119 000. Nemnda kom videre til at foretaket kunne avkorte erstatningen med 70 % som følge av brudd på den aktive opplysningsplikten, og viste blant annet til at opplysninger om trimming var et «særlige forhold» som foretaket normalt ikke kunne forventes å spørre om, og at sikrede måtte forstå at trimmingen var av vesentlig betydning for foretakets vurdering av risikoen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bil etter utforkjøring.

Sikredes forsikringsavtale hadde følgende vilkår:

11.6 Innløsning etter tyveri eller totalskade (kondemnering)

Hvis det ikke er teknisk eller økonomisk forsvarlig å reparere kjøretøyet, eller det har gått tapt, erstatte vi markedsverdien.

Med markedsverdi mener vi hva det vil koste Frende å kjøpe et kjøretøy, i samme stand og av tilsvarende merke, modell og årgang. Frende overtar det skadede kjøretøyet.

Sikrede tegnet bilforsikring i januar 2024. Ifølge forsikringsbeviset hadde bilen 204–205 hestekrefter. Bilen var også registrert med 204 hestekrefter hos Statens vegvesen.

Sikrede meldte om utforkjøring 8.9.25.

Takstmannen vurderte bilens markedsverdi til kr 119 000. Reparasjonskostnadene oversteg bilens verdi, og kjøretøyet ble derfor kondemnert. Foretaket ga sikrede et tilbud på kr 113 000 etter fratrekk for egenandel.

Sikrede kontaktet 6.11.25 foretaket over telefon og opplyste om at han ikke kunne godta foretakets tilbud. Foretaket ba så takstmannen om å gjøre en ny vurdering av kjøretøyets verdi.

Takstmannen oppdaget under vurderingen bilens tidligere salgsannonse, hvor det stod at bilen var tunet.

Saken ble deretter oversendt til utredning for nærmere undersøkelser. Utreder gjennomførte en samtale med sikrede 28.11.25. Sikrede ble ikke informert om at det var frivillig å delta i samtalen, eller at det ble tatt lydopptak. Ifølge utreders sammendrag bekreftet sikrede at han var kjent med at bilen var tunet. Videre opplyste sikrede at forrige eier hadde trimmet bilen til over 300 hestekrefter for fem–seks år siden. Sikrede ble informert om dette av selger og så det også i salgsannonse. Selger skal også ha vist sikrede et papir, hvor det stod at bilen var trimmet til 313 hestekrefter.

Ut fra dette mente foretaket det forelå brudd på opplysningsplikten ved tegning og besluttet å avkorte erstatningen med 70 %, jf. fal. § 4-1, jf. § 4-2. Sikrede mottok avkortningsbrevet 15.12.25. Sikrede klaget og anførte at foretakets avkortningsgrad var uforholdsmessig høy fordi det ikke forelå årsakssammenheng mellom tuningen og ulykken. Videre mente sikrede at riktig markedsverdi var kr 150 000 basert på sammenlignbare Finn-annonser og dokumentert utstyrsnivå. Foretaket fastholdt sin vurdering med vesentlig samme begrunnelse som tidligere.

På forespørsel om hva sikrede fikk vite om tuningen ved kjøpet av bilen, bekreftet sikrede at selger informerte ham om tuningen, og at han leste finn-annonse, hvor det fremkom at bilen var tunet.

Sikrede krever ytterligere erstatning. Han anfører at bilens markedsverdi er kr 150 000 basert på sammenlignbare finn-annonser og dokumentert utstyrsnivå. Sikrede kjøpte bilen for kr 180 000 i januar 2022, og billigste sammenlignbare annonse på finn.no er på kr 180 000.

Sikrede anfører at foretakets avkortning på 70 % er uforholdsmessig streng. Foretaket har ikke fremsatt noen teknisk dokumentasjon på at bilen var trimmet, jf. FinKN 2023-947. Sikrede anfører at telefonopptaket med utreder ikke kan vektlegges, da utreder ikke informerte ham om opptaket. I tillegg anfører sikrede at han ikke visste at tuningen måtte meldes til foretaket. Sikrede har handlet i god tro og lagt til grunn opplysninger som fremgikk av offentlige registre. Det er heller ikke årsakssammenheng mellom tuningen og ulykken. Sikrede mener riktig avkortningsnivå er 20 %.

Foretaket avviser ytterligere ansvar. Foretakets takstmann har vurdert bilens markedsverdi til kr 119 000. Sikredes takst er ikke relevant, da den kun angir reparasjonskostnadene. Sikrede har ikke dokumentert at bilens markedsverdi er høyere enn kr 119 000.

Foretaket anfører at erstatningen kan avkortes med 70 % fordi sikrede unnlot å informere om at bilen var trimmet ved tegning, jf. fal. § 4-1, jf. fal. § 4-2. Sikrede har erkjent at han var kjent med at kjøretøyet var chippet til 313 hk. Ved tegning bekreftet sikrede at motorytelsen var 204–205 hk, og opplysningene om motoreffekt var således uriktige. Uansett utgjør opplysningene om motoreffekt et «særlig forhold» som sikrede hadde plikt til å opplyse om, se også nemndas vurderinger i FinKN 2018-766 og 2012-391. I tillegg måtte sikrede forstå at opplysningen om tuning var av vesentlig betydning for foretakets risikovurdering, jf. FinKN 2025-25 og 2023-800. Foretaket ville ikke ha tilbudt kaskoforsikringen med riktig informasjon.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket

1. har beregnet verdien korrekt; og
2. kan avkorte med 70 % for brudd på opplysningsplikten ved tegning, jf. fal. § 4-1, jf. § 4-2.

1. Verdivurderingen

Ifølge vilkårene pkt. 11.3 avgjør foretaket om kjøretøyet skal repareres eller innløses. Videre angir pkt. 11.5 at foretaket kan akseptere at skaden gjøres opp som kontantoppgjør basert på takstrapport. Etter det opplyste har foretaket utbetalt erstatning basert på vilkårene for totalskade (kondemnering). Pkt. 11.6 angir at erstatningen beregnes etter «markedsverdien», som betyr «hva det vil koste Frende å kjøpe et kjøretøy, i samme stand og av tilsvarende merke, modell og årgang. Frende overtar det skadede kjøretøyet».

Foretakets takstmann har vurdert bilens markedsverdi til kr 119 000. Ifølge verdivurderingsrapporten forelå det ikke tilsvarende biler med lik kilometerstand på markedet. Takstmannen gjorde derfor en egen vurdering og kom frem til kr 119 000. Nemnda har ikke grunnlag for å overprøve denne verdivurderingen.

Sikrede anfører at bilens markedsverdi er høyere og viser til en «prisrapport», og at tilsvarende biler er annonsert på finn.no til minst kr 180 000. Den innsendte «prisrapporten» er ikke signert av en fagkyndig, og det er uklart for nemnda hvem som har skrevet den. Nemnda kan derfor ikke se at den i tilstrekkelig grad sannsynliggjør at foretakets verdivurdering er feil. Sikrede har ikke fremlagt finn-annonser som tilsier en annen pris, og en finn-annonse viser for øvrig kun tilbudspris og dokumenterer ikke hva bilen ble solgt for jf. FinKN 2023-69.

Slik saken er opplyst har sikrede ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at bilens markedsverdi er høyere enn kr 119 000.

2. Kan foretaket avkorte i erstatningen

Sikrede bestrider at foretaket kan avkorte med 70 % i erstatningen, jf. fal. § 4-2 første ledd, jf. fal. § 4-1.

Forsikringstaker skal ved inngåelsen av avtalen gi riktige og fullstendige svar på foretakets spørsmål, jf. fal. § 4-1 første ledd annet punktum. Foretaket har bevisbyrden for å dokumentere hvilke spørsmål som er stilt, og hvordan forsikringstakeren har svart, jf. blant annet FinKN 2022-878. Foretaket har ikke dokumentert at det stilte spørsmål om bilen var trimmet/tunet før forsikringsavtalen ble inngått. Det foreligger derfor ikke brudd på den passive opplysningsplikten.

Forsikringstaker har imidlertid også en aktiv opplysningsplikt om «særlige forhold» som vedkommende må forstå er av «vesentlig betydning» for foretakets vurdering av risikoen, jf. fal. § 4-1 første ledd tredje punktum.

Foretaket anfører at sikrede skulle ha opplyst om at bilen var tunet. Bilens hestekrefter var opprinnelig på 204–245, og var etter det opplyste registrert med dette hos Statens vegvesen på tegningstidspunktet. Forsikringsbeviset angir også at bilen er registrert med 204–245 hestekrefter.

Det første spørsmålet er om foretaket har sannsynliggjort at bilen var trimmet.

Sikrede har forklart at selger opplyste om at bilen var trimmet da han kjøpte bilen. Selger hadde trimmet bilen selv for fem–seks år siden, og han fremla dokumentasjon på at bilen var trimmet til 313 hestekrefter. Det fremgår også av salgsannonsen at bilen var trimmet til rundt 300 hestekrefter. Nemnda kan ikke se noen grunn til at selger skal ha forklart seg uriktig om trimmingen. Sikrede har også forklart at han ikke selv har foretatt tekniske endringer på motoren etter kjøpet. Samlet taler disse opplysningene for at bilen var trimmet.

Sikrede anfører at foretaket må fremlegge teknisk dokumentasjon på at bilen var trimmet under henvisning til FinKN 2023-947. Her bestred sikrede at bilen var trimmet og viste til to tekniske undersøkelser som tilsa at bilen ikke var trimmet på undersøkelsestidspunktet. Foretaket innhentet ingen fagkyndig uttalelse som imøtega disse undersøkelsene. Nemnda ga sikrede

medhold fordi foretaket ikke hadde imøtegått sikredes sakkyndige vurderinger. Dette betyr ikke at foretaket må fremlegge teknisk dokumentasjon når annen dokumentasjon – herunder sikredes egen forklaring – tilsier at bilen er trimmet.

Nemnda legger videre til grunn at sikrede var klar over trimmingen ved tegning av forsikringen. Sikrede bekreftet at han fikk opplysninger om trimming av selger, og at han leste salgsannonsen.

Det tredje vilkåret er at trimmingen må utgjøre en «særlig forhold». Dette refererer til forhold som man ikke kan regne med at et foretak normalt vil spørre om. Nemnda har lagt til grunn at foretaket må kunne bygge på de opplysninger om bilen som fremgår i motorvognregisteret, og at opplysninger om trimming av bilen utgjør et «særlige forhold» som foretaket normalt ikke kan forventes å spørre om, jf. FinKN 2023-800, med henvisning til FinKN 2018-766 og 2012-391.

Den siste forutsetningen er at sikrede måtte forstå at trimmingen var av vesentlig betydning for foretakets risikovurdering. Nemnda har lagt til grunn at det er alminnelig kjent at både biltype og motorstørrelse er viktige kriterier for beregning av pris på forsikringer, jf. FinKN 2023-800 og 2025-25. Følgelig måtte sikrede forstå at trimmingen var av vesentlig betydning for foretakets vurdering av risikoen.

Ut fra dette foreligger det brudd på den aktive opplysningsplikten i § 4-1.

Fal. § 4-2 angir:

Har forsikringstakeren svikaktig forsømt opplysningsplikten etter § 4-1, og er det inntruffet et forsikringstilfelle, er forsikringsforetaket uten ansvar overfor forsikringstakeren.

Har forsikringstakeren ellers forsømt sin opplysningsplikt, og det ikke bare er lite å legge ham eller henne til last, kan forsikringsforetakets ansvar overfor forsikringstakeren settes ned eller falle bort.

Ved avgjørelsen etter annet ledd skal det tas hensyn til hvilken betydning feilen har hatt for forsikringsforetakets vurdering av risikoen, til skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers.

Foretaket anfører at sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet på opplysningsplikten, jf. fal. § 4-2 annet ledd. Sikrede bestrider at han kan lastes for bruddet på opplysningsplikten og viser til at han ikke var klar over at han måtte informere foretaket om at bilen var trimmet. Sikrede har hatt forsikring i tre forsikringsforetak, og ingen av foretakene har spurt om trimmingen. Sikrede viser også til at bilen var EU-godkjent.

Det ligger i den aktive opplysningsplikten at sikrede måtte forstå at opplysningen hadde vesentlig betydning for foretakets risikovurdering. Bestemmelsen er ifølge Ot.prp. nr. 49 (1988–89) s. 62 ment å supplere den passive opplysningsplikten i første og annet punktum med den opplysningsplikten som ville følge av alminnelige avtalerettslige regler, herunder avtaleloven § 33 om redelighet og god tro. Avtaleloven § 33 forutsetter grov uaktsomhet, som er en strengere skyldgrad enn mer enn lite å laste. Nemnda mener derfor det er klart at brudd på den aktive opplysningsplikten medfører at sikrede er mer enn lite å laste, jf. også FinKN 2025-25.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til hvilken betydning feilen har hatt for foretakets vurdering av risikoen, skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers, jf. fal. § 4-2 tredje ledd. Foretaket har opplyst at det ikke ville ha tilbudt kaskodekning dersom det hadde vært klar over at bilen var trimmet. Nemndas flertall har i flere saker godtatt 100 % avkortning når sikrede har unnlatt å informere om at bilen er trimmet, se FinKN 2025-25 og 2023-800. I likhet med saken her, var det heller ikke dokumentert årsakssammenheng mellom trimmingen og utforkjøringen i disse sakene. Nemndas flertall godtok likevel 100 % avkortning fordi brudd på den aktive opplysningsplikten forutsetter at forsikringstaker er klar over at det aktuelle forholdet har vesentlig betydning for risikovurderingen, og i dette ligger et betydelig skyldelement. Nemndas

flertall har også lagt vekt på at trimming er et betydelig samfunnsproblem, og at det er ulovlig å bruke en trimmet bil som ikke er godkjent. Ut fra dette mener nemnda 70 % avkortning må aksepteres.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).